

STANOVISKO

hlavnej kontrolórky mesta k návrhu rozpočtu Mesta Humenné na rok 2017, viacročného rozpočtu na roky 2018 – 2019 a k návrhu Programového rozpočtu

V zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu Mesta Humenné na rok 2017, viacročného rozpočtu na roky 2018 – 2019 a k návrhu Programového rozpočtu na uvedené obdobie.

A) VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu Mesta Humenné na rok 2017 a viacročného rozpočtu na roky 2018 – 2019 a programového rozpočtu (ďalej len návrh rozpočtu) z troch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1 Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi:

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov, nariadení a zásad :

- Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov
- Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní, výnosu dane z príjmov územnej samospráve
- Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení zmien a doplnkov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona bolo vydané VZN č. 117/2012 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zmien a doplnkov
- Opatrenie MF SR č. MF/009450/2016-411 zo dňa 22.04.2016 v znení zmien a doplnkov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie
- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Humenné a ostatné platné VZN a normy
- Vyhláška ŠÚSR č. 257/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SKCOFOG)
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov

1.2 Dodržanie informačnej povinnosti zo strany Mesta Humenné

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli Mesta Humenné a na webovej stránke dňa 27.01.2017 v zákonom stanovenej lehote, najmenej na 15 dní pred jeho schválením v MsZ v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov.

1.3 Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/009450/2016-411 (Finančný spravodajca - príspevok č. 15/2016) v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie a ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 – 2019 pod č. MF/009450/2016-411 zo dňa 22.04.2016 zverejnenou vo Finančnom spravodajcovi - príspevok č. 15/2016. Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na horeuvedené roky bola vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a obsahuje textovú a prílohovú časť. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a to konkrétne v zmysle Čl. 9 ods. 1

1.4 Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu

Návrh programového rozpočtu pre roky 2017 - 2019 v súlade s § 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu rozpočtu, s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.

B) VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Východisko pre tvorbu rozpočtu bol návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2017-2019, zákon č. 357/2016 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2017, schválené a navrhované legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem a vývoj hospodárenia mesta za rok 2016.

V stanovisku ZMOS-u k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017-2019 sa uvádza, že cieľová hodnota deficitu verejnej správy na rok 2017 bola stanovená vo výške 1,29 % k HDP v metodike ESA 2010, čo oproti rozpočtu na rok 2016 znamená zlepšenie o cca 0,6 percentuálneho bodu. Celkový fiškálny cieľ zohľadňuje aj požiadavky zákona o rozpočtovej zodpovednosti a najmä cieľ neprekročiť hranicu dlhu vo výške 60 % HDP pre roky 2013-2017.

C) TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa §9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2017,
- b) rozpočet na nasledujúce dva roky po príslušnom rozpočtovom roku.

Návrh rozpočtu na roky 2017 – 2019 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet mesta pre príslušný rok je záväzný, rozpočty na následné dva roky majú len orientačný charakter a ich ukazovatele budú v ďalších rokoch spresňované.

Návrh rozpočtu na roky 2017 -2019 sa v súlade s §10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- a) bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2018 – 2019 v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov **nie sú záväzné**.

Návrh rozpočtu na rok 2017 je zostavený **ako vyrovnaný**, obsahuje celkové príjmy a výdavky **vo výške 23 969 522 eur**. Takto zostavený návrh rozpočtu je v súlade s ustanovením § 10 ods.7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov.

V návrhu rozpočtu je v Programe 8 – Vzdelávanie, zapracovaný rozpočet rozpočtových organizácií v prenesených kompetenciách podľa zberu údajov k 15.09.2016. Ostatné príjmy a výdavky súvisiace s preneseným výkonom štátnej správy budú zapracované do rozpočtu mesta postupne po obdržaní rozpisov zo štátneho rozpočtu (ďalej len ŠR).

V návrhu rozpočtu na roky 2017 – 2019 sú vyjadrené finančné vzťahy k ŠR SR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým a fyzickým osobám podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytnú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtu VÚC. Návrh rozpočtu je predložený vo výdavkovej časti v členení na jednotlivé programy. Príjmová aj výdavková časť návrhu rozpočtu je spracovaná na základe prepočtov a kvalifikovaného odhadu.

D) ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Rozpočet celkom (v eur) :

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Príjmy celkom	23 969 522	24 614 003	22 668 916
Výdavky celkom	23 969 522	24 614 003	22 668 916
Hospodárenie mesta : + prebytok, - schodok	0	0	0

v členení na:

A. Bežný rozpočet (v eur) :

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Bežné príjmy celkom	20 321 454	20 741 930	20 991 903
Bežné výdavky celkom	19 554 025	18 079 482	18 297 164
+ prebytok, - schodok bežného rozpočtu	+767 429	+ 2 662 448	+ 2 694 739

B. Kapitálový rozpočet (v eur) :

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Kapitál. príjmy celkom	603 368	2 250 669	1 677 013
Kapitál. výdav. celkom	4 078 963	5 844 646	3 681 877
+ prebytok, - schodok kapitálového rozpočtu	-3 475 595	-3 593 977	-2 004 864

C: Finančné operácie (v eur):

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Príjmové finančné operácie celkom	3 044 700	1 621 404	0
Výdavkové finančné operácie celkom	336 534	689 875	689 875
+ prebytok, - schodok finančných operácií	+2 708 166	+931 529	-689 875

D. 1. ROZPOČET PRÍJMOV

Bežné príjmy rozpočtu t. j. vlastné príjmy sú tvorené daňovými a nedaňovými príjmami. Ostatné príjmy sú tvorené transfermi na prenesený výkon štátnej správy, grantmi a dotáciami. Daňové príjmy tvoria najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu. Najpodstatnejšou časťou bežných príjmov mesta je daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo ŠR. V aktuálnom návrhu rozpočtu verejnej správy sa predpokladá celkový výnos dane z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce pri koeficiente 70 %. Podľa prognózy MFSR patria mestu Humenné podielové dane na rok 2017 v celkovej výške **11 043 996 €**.

Miestne dane a poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa na rok 2017 rozpočtujú v nezmenených sadzbách dane z nehnuteľností, poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a iné miestne dane v zmysle schváleného VZN, účinného od 1.1.2017 so zohľadnením neplatičov oproti predpisom týchto daní a poplatku.

Nedaňové príjmy obsahujú príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta, z vlastnej činnosti mesta a mestom zriadených rozpočtových organizácií. **Príjmy z podnikania a z vlastníctva** sú v návrhu rozpočtu na rok 2017 plánované vyššie a to z pôvodného rozpočtu 2016 – 593 998 € (očakávaná skutočnosť 2016 – 763 622 €) **na plánované 2017 – 637 041 €**, avšak dlhodobo bez príjmov z 55% podielu v TKR s. r. o. Humenné.

Financovanie preneseného výkonu štátnej správy (matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný úrad, školstvo...) bude aj v rokoch 2017-2019 zo štátneho rozpočtu prostredníctvom transferov. Transfery na prenesený výkon štátnej správy školstva sú zapracované vo výške **5 195 200 eur a pre deti v hmotnej núdzi vo výške 66 000 eur**. Celkový rozpočet školstva v príjmovej časti vo výške **10 633 596 eur** a použije sa na bežné a kapitálové výdavky rozpočtované v Programe 8 na jednotlivé aktivity.

Návrh rozpočtu kapitálových príjmov je navrhovaný pre rok 2017 v objeme **603 368 €**.

Bežné príjmy sú oproti pôvodnému rozpočtu roku 2016 (**18 898 360 €**) rozpočtované vo vyššom objeme (**20 321 454 €**), čo hodnotím pozitívne.

Návrh rozpočtu príjmov je zostavený zodpovedne, spracovatelia uplatnili pri rozpočtovaní príjmov princíp opatrnosti a zodpovednosti. Pri takejto konštrukcii návrhu rozpočtu predpokladám naplnenie príjmovej časti rozpočtu bez rizík.

Čerpanie úverových zdrojov v roku 2017 je predpokladané vo výške 2 000 000 €. Mesto spĺňa podmienky v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre prijatie návratných zdrojov financovania.

D. 2. ROZPOČET VÝDAVKOV

2. 1. BEŽNÉ VÝDAVKY

Bežné výdavky sú rozpočtované podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a sú alokované do 8 programov.

Vývoj bežných výdavkov za roky 2014 - 2017

(v eur)

	Skutočnosť rok 2014	Skutočnosť rok 2015	Pôvodný rozpočet rok 2016	Očakávaná skutočnosť rok 2016	Návrh rozpočtu rok 2017
Bežné výdavky	18 061 593	18 208 211	17 544 559	17 839 642	19 554 025

Nárast bežných výdavkov na rok 2017 bol zaznamenaný v týchto programoch:

(v eur)

Program	Rok 2016 pôvodný rozpočet	Rok 2016 očakávaná skutočnosť	Rok 2017 návrh
1 – Strategické plánovanie, regionálny rozvoj a majetok mesta	1 541 286	1 974 338	2 440 292
2 – Samospráva mesta a jej výkonný aparát	2 120 269	2 031 697	2 263 545
3 – Verejný poriadok	419 812	357 108	435 000
4 – Sociálne služby	646 680	627 610	724 000
6 – Kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého	573 305	601 592	694 305
8 - Vzdelávanie	9 666 498	9 695 664	10 449 955

V roku 2017 dochádza k navýšeniu bežných výdavkov v 6 programoch.

1. Program 1 – Strategické plánovanie, regionálny rozvoj a majetok mesta
 - v aktivite 3 (Implementácia schválených ŽoNFP) sú zahrnuté výdavky na projekty, ktoré sa budú realizovať v roku 2017. Jedná sa o Komunitné centrum Humenné, Materská škola v osade Podskalka, Obnova Valaškovského mosta. Z roku 2016 sa prenášajú účelovo určené prostriedky, nevyčerpané do konca roka 2016 na akciu Návrat rodáka L. Grosmana
 - v aktivite 7 (Rozvoj mesta a jeho zveľad'ovanie) sú zahrnuté výdavky na opravy a údržby a na financovanie komplexnej opravy a údržby chodníkov a miestnych komunikácií na území mesta.
 - Program 1 obsahuje novú aktivitu – 8 Stratégia mesta Humenné
2. Program 2 – Samospráva mesta a jej výkonný aparát
 - v aktivite 2 (Činnosť mestského úradu) navýšenie miezd z dôvodu zákonného navýšenia miezd v roku 2017
 - aktivita 4 (Podpora miestnej zamestnanosti) sú zahrnuté výdavky na projekty realizované na základe dohôd s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Časť výdavkov je hradená z ESF a ŠR
3. Program 3 – Verejný poriadok
 - v aktivite 1 (Policajné služby) je navýšenie z dôvodu zákonného navýšenia miezd v roku 2017
4. Program 4 – Sociálne služby
 - v aktivite 1 (Zariadenia sociálnych služieb – Staroba) sú zahrnuté výdavky na stravovanie seniorov, kde sa predpokladajú zmenené podmienky v prospech poskytovania benefitov pre občanov, zároveň je navýšenie z dôvodu zákonného navýšenia miezd v roku 2017
 - v aktivite 2 (Ďalšie sociálne služby – Staroba) je navýšenie z dôvodu zákonného navýšenia miezd v roku 2017
5. Program 6 - Kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého
 - v programe sú zahrnuté výdavky na Pamätný deň mesta (700. výročie prvej písomnej zmienky o meste)

6. Program 8 - Vzdelávanie

- v programe je navýšenie rozpočtu z dôvodu zákonného zvyšovania miezd v roku 2017

V ostatných programoch dochádza k **poklesu bežných výdavkov**, čo nebude mať za následok poskytovanie menej kvalitných služieb občanom a návštevníkom mesta, ale naopak vypovedá o zodpovednosti v hospodárení s verejnými prostriedkami.

Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov v objeme **19 554 025 €** predpokladá v porovnaní s návrhom rozpočtu bežných príjmov **úsporu vo výške 767 429 €**. Tým mesto vytvorí čiastočné finančné zdroje na krytie výdavkov v súlade s ustanovením §10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov.

Vo výdavkoch sú zapracované aj bežné transfery pre príspevkové organizácie na rok 2017 a to:

- Program 5 – Technické služby.....**1 877 600 €**
- Program 6 – Mestské kultúrne stredisko.....**292 000 €**
- Program 7 – Správa rekreačných a športových zariadení.....**502 718 €** z toho:
499 718 bežný transfer
3 000 kapitálový transfer

Kapitálový transfer SRaŠZ bude použitý na nákup umývacieho stroja v Mestskej športovej hale. V návrhu rozpočtu TS odporúčam prehodnotiť jednotlivé aktivity s možnosťou ich rozšírenia na samostatné ako: údržba verejnej zelene, čistenie mesta, ktoré sú podľa môjho názoru finančne podhodnotené na úkor iných aktivít v TS. Zo strany zriaďovateľa je potrebné prehodnotiť spôsob a formu činností vykonávaných organizáciou s prihliadnutím na hospodárnosť využitia zdrojov, kapacít, možností organizácie a hlavne skvalitnenia verejnoprospešných služieb pre občanov mesta.

V návrhu rozpočtu predkladateľ vyčlenil finančné prostriedky aj na poskytnutie dotácií, ktoré mesto môže poskytnúť podľa ustanovení §7 ods. 2 a 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení. Aj naďalej platí, že musí byť zabezpečená rozpočtová disciplína zo strany všetkých subjektov, ktoré sú zapojené do rozpočtového procesu. Udržiavanie rozpočtovej rovnosti je predpokladom, aby bola zabezpečená vyrovnanosť rozpočtu Mesta a zároveň zabezpečené financovanie samosprávnych činností mesta. Verejné prostriedky sa môžu používať na krytie nevyhnutých potrieb a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov. Všetky subjekty zapojené do rozpočtu sú povinné pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť, účelovosť a účinnosť ich použitia.

Vynaložené kapitálové výdavky zvýšia majetkovú hodnotu Mesta Humenné.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov v § 4 ods. 5 „rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce“ ukladá samosprávam uplatňovať moderné metódy tvorby rozpočtu a nové nástroje rozpočtového procesu zamerané na plnenie stanovených cieľov za podmienok efektívneho, hospodárneho, účelného a účinného vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii- tzv. programové rozpočtovanie.

Programový rozpočet tvorí 8 programov a 47 aktivít /podprogramov/:
Program 1: Strategické plánovanie, regionálny rozvoj a majetok mesta, 8 aktivít
Program 2: Samospráva mesta a jej výkonný aparát, 5 aktivít
Program 3: Verejný poriadok, 1 aktivita
Program 4: Sociálne služby, 7 aktivít
Program 5: Verejno prospešné služby, 5 aktivít
Program 6: Kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého, 5 aktivít
Program 7: Šport, 10 aktivít
Program 8: Vzdelávanie, 6 aktivít

Jednotlivé „Programy“ sú podrobne a prehľadne rozpracované v textovej a tabuľkovej podobe predkladaného návrhu rozpočtu jednotlivými správcami programov a aktivít.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu na rok 2017 a roky 2018 – 2019 je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a ostatnými všeobecne platnými právnymi predpismi.

V Humennom, január 2017

JUDr. Jana Čandová
hlavná kontrolórka Mesta

-text neprešiel jazykovou úpravou-